

Yöllinen yskä

Isä hakeutui omalääkärille kahden lapsensa kanssa. Viisivuotias oli edellisenä yönä herännyt kahdesti kovaan yskänpuuskaan, joka oli kestänyt yli kymmenen minuuttia.

Lapsi oli ollut aikaisemmin yleensä terve. Hän oli sairastanut vain tavallisia lastentauteja ja saanut kaikki rokotukset. Suvussa ei ollut allergiaa eikä muitakaan erityisiä sairauksia. Edeltävänä päivänä lapsi oli leikkinyt normaalisti eikä ollut isän mielestä yskinyt yhtään. Isä oli ollut päivän kotona hoitamassa lapsiaan. Muita flunssan oireita tai epäilyä minkään ruoan tai esineen joutumisesta väärään kurkkuun ei ollut.

Öiset yskänpuuskat olivat kuitenkin olleet niin rajuja, että rauhallisen ja järkevän oloinen isä oli katsonut parhaaksi hakeutua lääkäriin niiden vuoksi.

Vastaanotolla oli reipas ja tyytyväinen lapsi, joka ei yskähtänyt kertaakaan koko vastaanoton aikana. Keuhkojen ja sydämen kuuntelulöydökset olivat normaalit samoin kuin suun ja nielun tilannekin.

Omalääkärin mieleen juolahti yksi tarkistettava asia, joka selitti yskän. Mikä se oli? Vastaus sivulla 1423.

Yöllinen yskä

Pitkähköllä tenttaamisella saatu tarkempi kuvaus yskänkohtauksista sopi hinkuyskään: lapsi yski ja yski saamatta henkeä, kunnes oli tikahuttua.

Lääkäri selitti, että hinkuyskää oli liikkeellä, kuten siihen aikaan yleensä syksyisin, ja se oli mahdollinen, muttei viisivuotiaalla rokotetulla lapsella kovin todennäköinen. Rokotetulla koululaisellakin se oli yleensä oireiltaan vain pitkä yskä. Lääkärin mukaan hinkuyskädiagnoosi saatettiin varmistaa nielusta pumpulitikulla otettavalla PCR-näytteellä, joka valmistuisi seuraavaksi päiväksi. Hinkuyskä oli vaarallinen vain rokottamattomille vauvoille. Lääkäri kysyikin, oliko lähipiirissä vauvoja.

Isä kertoi, että lasten äiti oli tulossa synnytyssairaalaan kotiin vastasyntyneen kanssa pa-

rin päivän kuluttua. Tuttavaperheen vauva oli lisäksi hiljattain kuollut hinkuyskään.

PCR-näyte otettiin kiireellisenä, ja se oli positiivinen. Omalääkäri soitti aluesairaalaan lasten infektiio-osaston lääkärille. Sovittiin, että infektiolääkäri aloittaa profylaktisen mikrobiolääkehoidon samassa talossa oleville äidille ja vastasyntyneelle ja omalääkäri kirjoittaa reseptit muulle perheelle. Pikku potilas parani yskästään muutamassa viikossa eikä kukaan muu perheenjäsen sairastunut.

Omalääkäri tapasi perhettä vuosien mittaan toistuvasti lasten sairauskäyntien yhteydessä. Aina hänelle muistettiin kertoa, kuka lapsista oli se hinkuyskäpotilas ja kuka oli se vastasyntynyt. Kiitollisuus vauvan pelastumisesta oli läsnä joka kerta. ■

**AIRI SUIKKANEN, LL, yleislääketieteen erikoislääkäri,
terveyskeskuslääkäri, eläkkeellä
Vantaa**